

Átmentem az Erzsébet-hídon

Füstöl a köd.

Hideg halszaga van a Dunának, a színe is fakó, pikkelyes, vasszürke. Az első fénysugár áttöri a füst- és ködfelhőt és megérinti a Citadellát. Az éledő Pestből még alig látni mást, mint a zömök erődítést és két karcsú vastornyot. Az épülő Erzsébet-híd pesti hídfője alatt állunk — hidásznyelven a déli kapuban —, a rohamcsónakra várva, amely majd átvisz Budára. Onnan már gya-

Az északi tábornok

Budán az »északi tábornok« vár, a Ganz-MÁVAG-hidászok jobbparti parancsnoka, Tóth János. Szelíd, fiatal óriás, a kék sapka alól kibugygyanó deres hajjal, mesehallgató gyerekszemekkel.

— Már vártuk — teríti elem roppant kezét. — Megrádiózták, hogy jön.

Észak és Dél között van rádióösszeköttetés, van telefon, de néha csak óriásit kiáltanak: — Hó!... Állj! — S akkor megdermed minden.

Csofaldat munka ez, amelyben iszonyú erők működnek. Egy száz kábel súlya nyolc és fél tonna, a két toronydaru huszonöt tonnát emel. A tábornok zavartan félrevon:

— Ráér hat percet?

— Akár egy órát.

— Csak hat percet kérek. Addig beszéljessen a gidával.

A »gida« — Kecskés János csoportvezető —

log jövök vissza, megmászva két pilont a lengő acélhálón, lebege az őszi ég s a közömbös folyó között. Tizenhét év után először megyek át az Erzsébet-hídon, amelynek ezekben az órákban húzzák be a 49. kábelét a százharminckettő közül. Nehéz, lassú szél támad s megrezenti a két kábelköteget, amely már a víz fölött feszül. Két vörös, vastos idegcsomó rezzen. Már él a híd.

csöndesen odalép. Kerek, ősz ember, amolyan vezérkari főnök. Negyvenkét éve dolgozik a MÁVAG hidgyárban egyfolytában, huszonháromban lett igazzi hidász, amikor a Fehérvári úti vasúti viaduktot építették.

— S azóta?

— Minden hídon ott voltam. Lassan nyugdíjba megyek.

Csöndes, keserű hang.

— Fáj?

— Nehéz. Minden híd az édes gyerekeim. Harmincnyolcban Törökországban építettem az erzerumi vasút hidjait. Megtanultam törökül, de már elfelejtettem.

Budára nézünk, ahol százötven évig lengett a török lófarok. Most csak egy tetőcserep villan, de sárlós alakban. A tábornok visszajön, hat perc alatt reggelizett.

— Indulhatunk?

Indul a szputnyik

Telefon csörren, alig hangosabb, mint odalenn a Rudas Fürdőből szivárgó zajok. Feszés csönd, mint egy tűzérési álláson. Tóth felveszi a telefont:

— Itt Észak!... Értetem... Indul a negyvenkilences szputnyik. Végeztem...

A gyerekszemű ember katonásan kemény és kimért.

A vezényszó tovaszáll:

— A szputnyik indul!...

A szputnyik indul!...

A »szputnyik« olyan, mint egy vörös rakétafej. Vastag drótkötél húzza, benne van a negyvenkilences kábel ráforrasztott feje három, egyenként hatvanöt milliméteres me-
nefuralatt. Egyetlen kábel tartószilárdasága több, mint háromszáz tonna. Az acélfejet a terhelési próbák során még semmiféle gépi erővel nem sikerült leszakítani.

Indulunk.

Két munkás kíséri a szputnyikot, kötélben vezetve, s egy rádiós, akinek antennája a füle mellett bújik elő s peckesen rezeg. Tóth visszafordul hozzám:

— Itt a legnehezebb... Nagyon meredek.

Húsz percig kaptatunk a sikos dróthálón, egyre meredekebb az út, a végén majdnem függőleges.

Vörös miniumba markolok és tüskés drótkokba. Csak ez a könnyű pókháló van alattunk s lenn a hídfő sok ezer tonna betonja. A pilon tetején, negyvenkilenc méter magasban megállunk.

Pest kitarul.

A lélegzet nehéz a meredek kapaszkodótól, de vajon csak attól? Nem a perctől? Ezerkilencszáznegyvenöt január tizenhatodikán volt a legutóbb a talpam alatt az Erzsébet-híd... Odafenn fia-

tal munkások igazítják hetvenkétórás pihenőre az előző, a negyvennyolcas számú kábelt. Olyan fiatalok, hogy talán nem is látták a régi hidat, Európa ékszerét. Egy keskenyarcú legény jelentkezik:

A Duna felett...

Alattunk a folyó. A hideg, pikkelyes test megmozdul a fényben, a partokon ezüst habot vet, Kofahajó úszik lent, fedélzetén paprikahegy piroslik s valami violaszín derengés, talán csemege-szülő? Már Pestre megyünk, át az Erzsébet-hídon, egyleőre negyven méter magasban s valami édes, gyermekes ellágyulás fog el, mintha valami régi zenét hallanék ebben a vércséknek való magasságban, egy hegedűhúr hangját.

— A Duna felett...

Akkor jövök rá, hogy magam dúdolom, leplezve a szárazföldi ember szorongását. Leng a szélben a szerelészöngy, a kábelköteget mozdulatlan, a földről a fénytörés játsszik. Tóth visszanevet:

— Ez semmi... Erősebb szélben odakeni az embert a kábelhez.

Most nincs erős szél. Belátok a Várba, a pesti bérházakba, mert már felszállt a köd s magával vitte a füstöt. Tiszta fényben lépkedünk a hintázó fémhálón, minden ötven méterre egy mázolómun-kást kerülgetve, akit tetőtől talpig befröcskölt a minium. Az egyik szikár,

Újra Pesten

Pesten vagyunk, a pesti toronyban, alattunk a város. A »Mátyás-pince« — már félelemlen fekszik — aajtájában megjelenik egy pincér és fehér szalvétával felint, mintha jelezné, hogy megfőtt a zónatokány. Alattunk a pesti feljáró betonlejtője alá zsaluznak.

Lefelé nehezebb a dróton, minden lépést meg kell vetni, különben szánkázik az ember a mély betonteknőbe, ahol karvastag csavarok kötik a negyvenhét-negyvenhét kábelt. Kettő még pihen. Ma hármat húznak át, a jövő hét végére valamennyit, akkor kezdik a függőleges tartók szerelését.

S újra lenn.

Ring a beton, mint a hajósok talpa alatt a szárazföld, a vastorony fi-

— En ott álltam a fűr-dőnél — s a régi Rác Fürdőre mutat —, amikor felrobbantották.

S tizenhét év után visszajött építeni. Tóth át-bujik a miniumvörös kábelköteget alatt s int, hogy kövessem.

őreg mázolóval megállunk, aki egykedvűen keni a festéket a kábelre hosszúnyelű ecsettel.

— Mire gondol, bátyám?

— Az esti ultira, meg a fröccsre. Itt fenn kiszárad az ember torka...

Az enyém is.

Már a pesti pilonhoz kapaszkodunk, amikor Tóth megáll. Rágyújtunk s belefűjük a füstöt a levegőbe, az éles dunai szélbe, amely elkapja, mint egy sirály a kenyérmorzszát.

— Az a fiú, akivel be-szétlünk az északi pilonon, bajban van.

— Milyen bajban?

— Úgy szöktette meg a feleségét, mert nem akarták hozzáadni. Falura vitte a szüleihez, az asszony ikreket szült, de meghaltak az ikrek, az asszony ezért marják a falusiak, szeretné visszahozni, de a régi munkahelyén nem fogadják vissza, mivel úgy ment el, önkényesen.

Fél kézzel a drótból font mellvédre támaszkodva feljegyzem a szomorú történet fordulatait. A cigarettacsomok a Dunába repül, a tábornok gondterhelten néz rám:

— Segítsen rajta...

nom ívet karcol az égre. A déli tábornok, név szerint Czomba József, az aknában löcs nagyságú kulccsal egy csavar tartását vizsgálja. Tóth szerényen visszavonul, ez már nem az ő hadszíntere, itt más a parancsnok. Pihenő nélkül indul vissza Budára:

— Naponta ötször is megteszem...

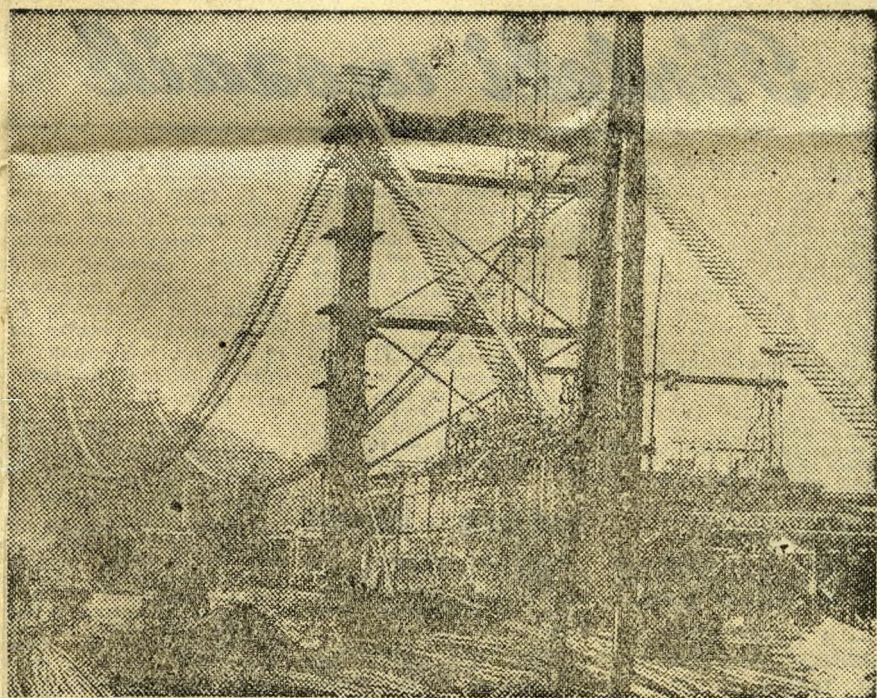
Pontosan ott állok, ahol tizenhét évvel ezelőtt feküdtem a pergőtűzben, arra a percre várva, amikor még át lehet suhanni Budára. Feltelefonálok a budai toronyba:

— Mit látni onnan?

— Egy kövér ember ki-jött az ivócárnokból és egy kosár peracet vett...

Kilenc óra van. Átjöttem az Erzsébet-hídon.

Baróti Géza

A pesti hídfőben... (Gyulavári Béla felvétele)